

**HRVATSKI
ŠUMARSKI
INSTITUT**

CROATIAN
FOREST
RESEARCH
INSTITUTE

Sveučilište u Zagrebu

**Fakultet šumarstva
i drvne tehnologije**

DAN DOKTORATA BIOTEHNIČKOG PODRUČJA 2021.

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 16. do 17. rujna 2021.

Faktori konverzije biomase mrtvog drveta za odabране vrste šumskog drveća u Republiци Hrvatskoj

Doroteja Dimoski¹, Maša Zorana Ostrogović Sever¹, Hrvoje Marjanović¹

¹Hrvatski šumarski institut, Zavod za uređivanje šuma i šumarsku ekonomiku

- **Projekt: Modeliranje šumskih zaliha i tokova ugljika te rizika prema budućim klimatskim scenarijima**
(HRZZ-IP-2019-4-6325)

Početak: velj 2020.

Kraj: sij 2024.

Voditelj projekta: Hrvoje Marjanović

Projektni tim: Maša Zorana Ostrogović Sever

Elvis Paladinić

Doroteja Dimoski

Vanjski suradnici: Mislav Anić

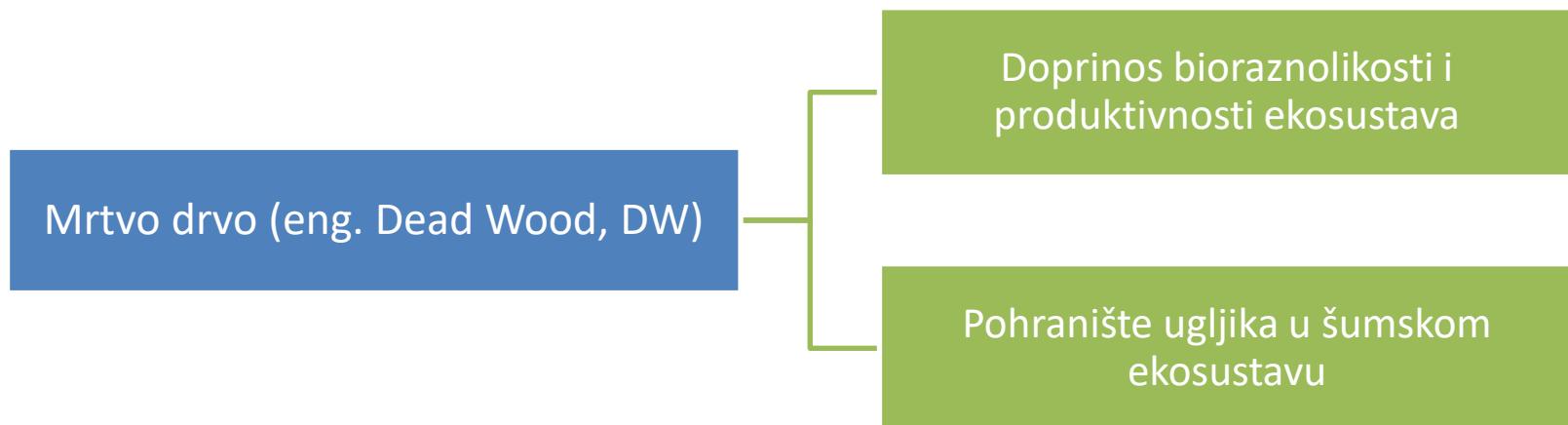
Zoltán Barcza

Dóra Hidy

Giorgio Alberti

- Procesni model Biome-BGCMuSo

UVOD

- Okvirna konvencija UN-a o promjeni klime (eng. United Nations Framework – Convention on Climate Change, UNFCCC)
- Nacionalno izvješće o inventaru stakleničkih plinova (eng. National Inventory Report, NIR), sektor LULUCF (eng. Land Use, Land Use Change and Forestry)
- Faktori konverzije biomase DW – gustoća DW (eng. Basic Wood Density, BWD) i koncentracija ugljika (C) po stupnjevima raspadanja drveta
- **CILJ ISTRAŽIVANJA:** nacionalne vrijednosti navedenih faktora; moguć prijelaz na višu razinu proračuna u NIR-u

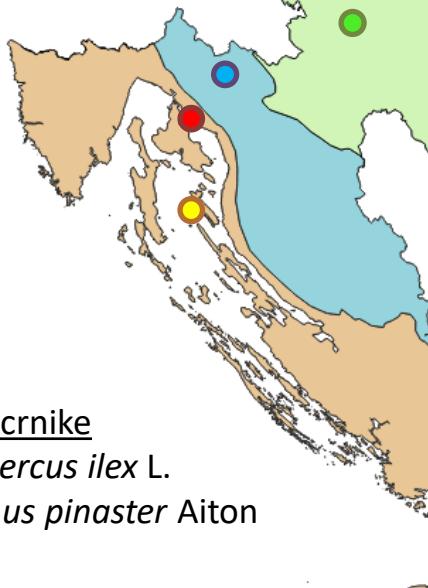
MATERIJAL I METODE

❖ Područje istraživanja

Šumarija Crikvenica, G.J. Kotor Planina
Kultura dalmatinskog crnog bora

Pinus nigra J.F. Arnold

NPŠO Rab
Šuma hrasta crnike
Quercus ilex L.
Pinus pinaster Aiton

Šumarija Jastrebarsko, G.J. Jastrebarski lugovi
Šuma hrasta lužnjaka i velike žutilovke

Quercus robur L.
Fraxinus angustifolia Vahl
Carpinus betulus L.
Alnus glutinosa (L.) Gaertn.

NPŠO Zalesina, G.J. Belevine, G.J. Kupjački vrh,
G.J. Sungerski lug
Dinarska bukovo-jelova šuma

Fagus sylvatica L.
Abies alba Mill.
Picea abies (L.) Karst

Biogeografske regije (BGR)

- Kontinentalna
- Alpinska
- Mediteranska

❖ Terenski rad

Stupanj raspadanja	Opis	Prosjek dubina uboda odvijačem (cm)	Debljinski razredi (cm)
0	Živo	0	
1	Svježe mrtvo, tvrdo, s korom, s postranim granama, pravilnog oblika	< 0,5	
2	Tvrdo, djelomično otpala kora, pravilnog oblika	< 2	
3	Mekano, bez kore, puca pod pritiskom, nepravilnog oblika	< 5	
4	Trulo, bez kore, nepravilnog oblika	> 5	
1			5-10
2			10-20
3			20-30
4			

❖ Laboratorijske analize

$$\rho = \frac{m}{V}$$

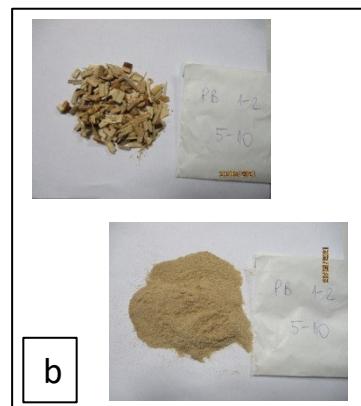
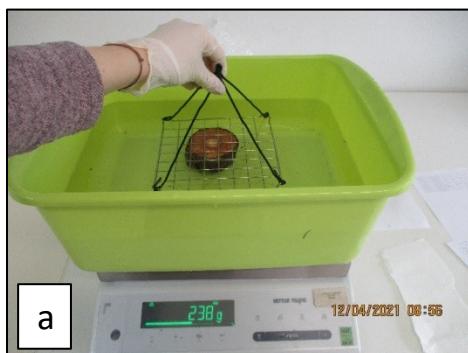
C (%)

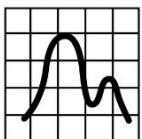
Sušenje uzorka na 105 °C 48 h u sušioniku i odvaga prosušenih uzoraka

Usitnjavanje uzorka u mlinu Rtesch ZM 200 (b)

Određivanje sadržaja ugljika elementarnim analizatorom Leco CNS 2000 (c)

❖ Statističke analize

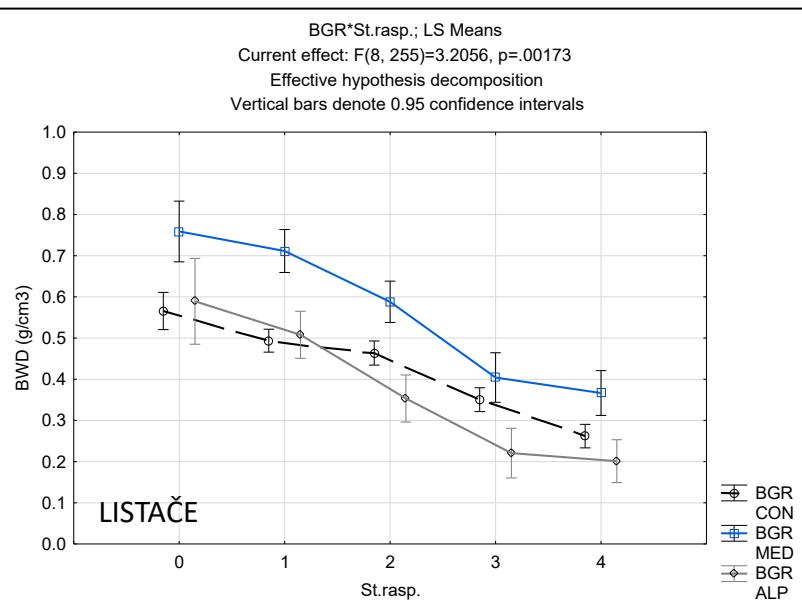
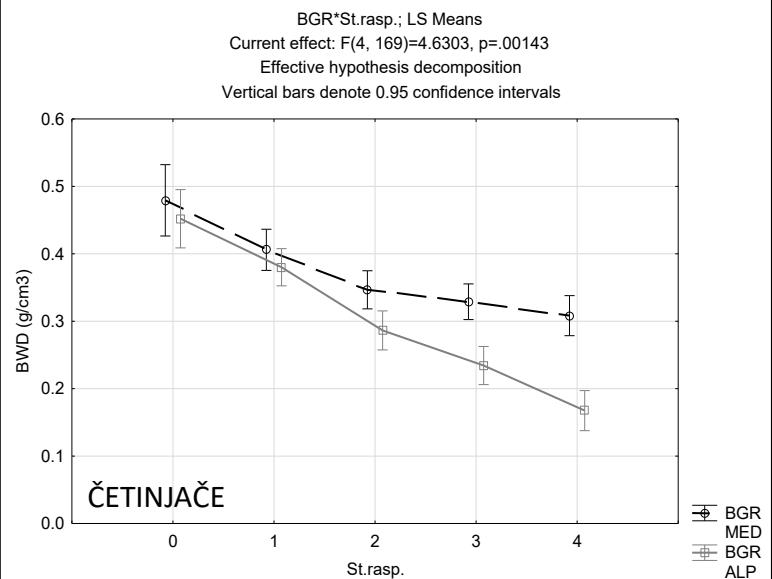
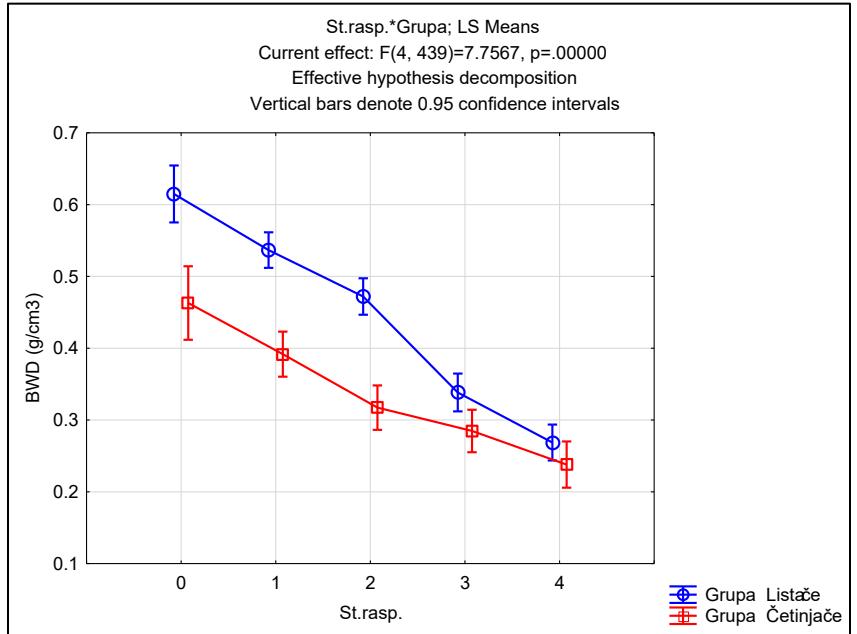
Softver STATISTICA

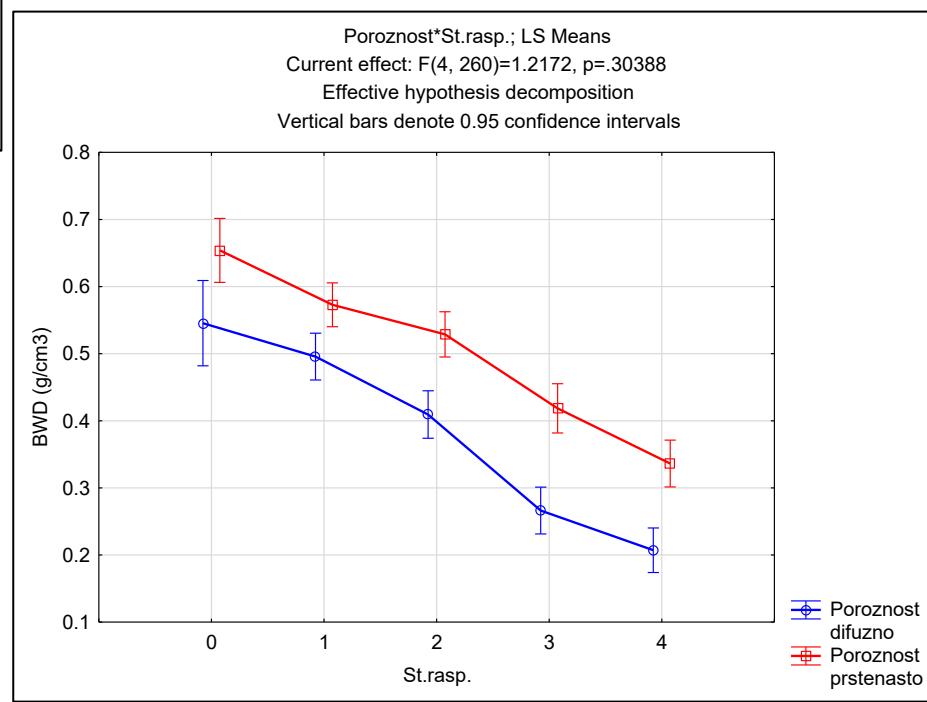
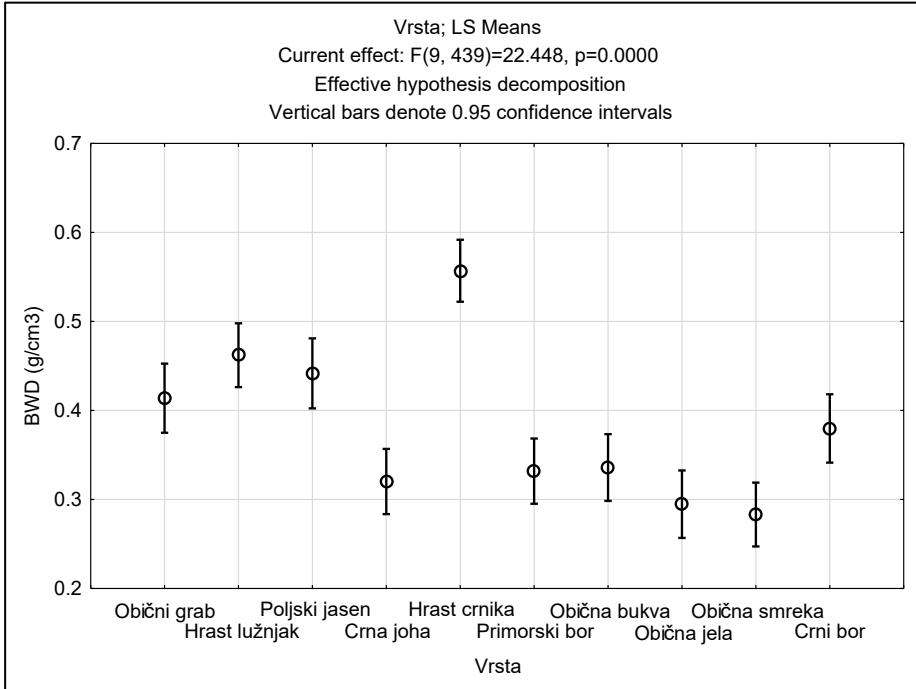
-Analiza varijance

REZULTATI I DISKUSIJA

Stupanj raspadanja	BWD (g cm ⁻³)	BWD (g cm ⁻³)	BWD (g cm ⁻³)	BWD (g cm ⁻³)	BWD (g cm ⁻³)
	Hrast lužnjak (n ₀ =6, n ₁ =10, n ₂ =10, n ₃ =9, n ₄ =10)	Obični grab (n ₀ =3, n ₁ =9, n ₂ =19, n ₃ =9, n ₄ =11)	Crna joha (n ₀ =3, n ₁ =11, n ₂ =10, n ₃ =12, n ₄ =10)	Poljski jasen (n ₀ =4, n ₁ =9, n ₂ =9, n ₃ =9, n ₄ =9)	Obična bukva (n ₀ =3, n ₁ =10, n ₂ =10, n ₃ =9, n ₄ =12)
0	0.573 (± 0.027)	0.597 (± 0.025)	0.449 (± 0.029)	0.618 (± 0.044)	0.589 (± 0.029)
1	0.485 (± 0.032)	0.558 (± 0.038)	0.433 (± 0.033)	0.546 (± 0.028)	0.508 (± 0.037)
2	0.471 (± 0.027)	0.540 (± 0.027)	0.348 (± 0.040)	0.507 (± 0.047)	0.353 (± 0.064)
3	0.460 (± 0.046)	0.298 (± 0.073)	0.277 (± 0.025)	0.392 (± 0.035)	0.221 (± 0.050)
4	0.387 (± 0.062)	0.237 (± 0.051)	0.182 (± 0.028)	0.243 (± 0.065)	0.201 (± 0.023)
	Obična jela (n ₀ =4, n ₁ =9, n ₂ =9, n ₃ =11, n ₄ =10)	Obična smreka (n ₀ =5, n ₁ =13, n ₂ =11, n ₃ =10, n ₄ =9)	Crni bor (n ₀ =3, n ₁ =9, n ₂ =10, n ₃ =10, n ₄ =10)	Primorski bor (n ₀ =3, n ₁ =9, n ₂ =11, n ₃ =14, n ₄ =9)	Hrast crnika (n ₀ =6, n ₁ =12, n ₂ =13, n ₃ =9, n ₄ =11)
0	0.504 (± 0.030)	0.411 (± 0.068)	0.541 (± 0.082)	0.417 (± 0.015)	0.759 (± 0.010)
1	0.404 (± 0.037)	0.364 (± 0.017)	0.440 (± 0.052)	0.372 (± 0.029)	0.711 (± 0.056)
2	0.292 (± 0.035)	0.282 (± 0.025)	0.351 (± 0.037)	0.342 (± 0.043)	0.588 (± 0.061)
3	0.252 (± 0.031)	0.215 (± 0.036)	0.353 (± 0.051)	0.312 (± 0.066)	0.404 (± 0.068)
4	0.163 (± 0.019)	0.173 (± 0.036)	0.333 (± 0.047)	0.281 (± 0.066)	0.367 (± 0.057)

n_n predstavlja broj uzoraka po stupnjevima raspadanja drva.
1,96*SE unutar zagrada.

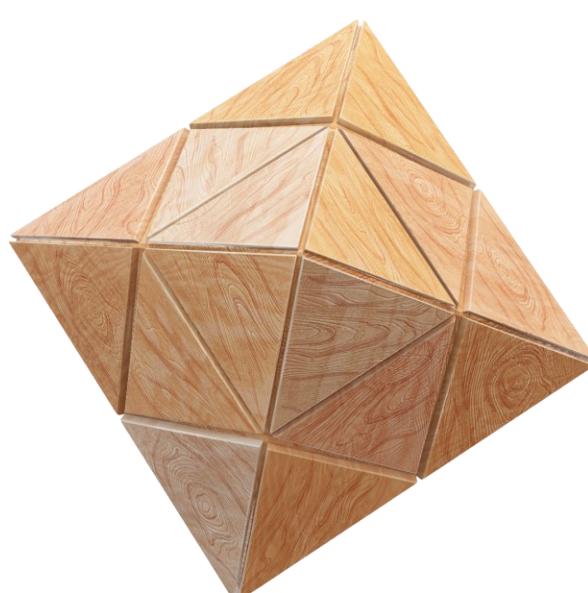

Stupanj
raspadanja

	Sadržaj C (%) Hrast lužnjak (n ₁ =10, n ₂ =9, n ₃ =9, n ₄ =19)	Sadržaj C (%) Obični grab (n ₁ =9, n ₂ =9, n ₃ =9, n ₄ =10)	Sadržaj C (%) Crna joha (n ₁ =10, n ₂ =9, n ₃ =9, n ₄ =9)	Sadržaj C (%) Poljski jasen (n ₁ =9, n ₂ =9, n ₃ =9, n ₄ =9)	Sadržaj C (%) Hrast crnika (n ₁ =12, n ₂ =13, n ₃ =9, n ₄ =11)
1	47.74 (± 0.236)	47.54 (± 0.127)	48.53 (± 0.229)	47.61 (± 0.339)	45.67 (± 0.402)
2	47.90 (± 0.160)	46.41 (± 1.579)	47.83(± 0.229)	47.69 (± 0.360)	45.58 (± 0.198)
3	48.29 (± 0.476)	47.12 (± 0.421)	48.28 (± 0.363)	47.72 (± 0.375)	45.27 (± 1.012)
4	48.22 (± 0.286)	46.25 (± 1.500)	47.57 (± 0.692)	47.18 (± 1.177)	48.68 (± 2.480)

n_n predstavlja broj uzoraka po stupnjevima raspadanja drva.

1,96*SE unutar zagrada.

HVALA NA PAŽNJI! 😊